

اثر بخشی آموزش تولید محتوای الکترونیکی بر انگیزش تحصیلی و یادگیری مفاهیم دینی در دانش آموزان پسر پایه چهارم ابتدایی

مرضیه زمانیان

کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی آموزش و پرورش نجف آباد zamanian2366@gmail.com

چکیده

هدف این پژوهش، تأثیر آموزش الکترونیکی و تولید محتوای دینی بر انگیزش تحصیلی و یادگیری مفاهیم دینی در دانش آموزان پسر پایه چهارم ابتدایی شهرستان نجف آباد بود. این تحقیق از نظر هدف، کاربردی و به لحاظ شیوه اجرا، شبه تجربی از نوع پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل و با گزینش تصادفی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان پسر پایه چهارم ابتدایی دبستان رشد نجف آباد بودند که از بین آنها ۵۰ دانش آموز، با روش نمونه‌گیری هدفمند و به طور تصادفی و برابر به گروه آزمایش یا کنترل تخصیص یافتند. پیش از شروع مداخله، آزمون محقق ساخته یادگیری مفاهیم دینی (شامل اعتقادات، و اخلاق) و مقیاس انگیزش تحصیلی هارتر، برای هر دو گروه به عنوان پیش آزمون اجرا شد. سپس متغیر مستقل (تولید محتوای الکترونیکی آموزش مفاهیم دینی) در هشت جلسه (یک ساعته) بر روی گروه آزمایش اجرا و گروه کنترل با استفاده از روش سنتی آموزش دیدند. پس از پایان آموزش ها، آزمون های بالا دوباره برای هر دو گروه به عنوان پس آزمون، اجرا شد. داده های گردآوری شده از طریق آمار توصیفی و استنباطی (آزمون تحلیل کوواریانس) تحلیل شد. نتایج پژوهش نشان داد که بین میانگین نمرات انگیزش تحصیلی (درونی و بیرونی) و یادگیری مفاهیم دینی در بین دانش آموزان دو گروه تفاوت معنا دار وجود دارد ($P > .05$)؛ به بیانی دیگر، آموزش تولید محتوای الکترونیکی مفاهیم دینی بر انگیزش تحصیلی (درونی و بیرونی) و یادگیری مفاهیم دینی مؤثر است.

واژه‌های کلیدی

دانش آموزان پسر پایه چهارم، تولید محتوای الکترونیکی، انگیزش تحصیلی، مفاهیم دینی.

۱. متن مقاله

امروزه دسترسی و تسلط بر تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات و بهره گیری از آن در امر مهم آموزش و تربیت افراد، از مؤلفه های مهم قدرت محسوب میشود که نباید از آن چشم پوشید. ضرورت وجود آموزش و یادگیری مختص به جنسیت یا دوره سنی خاصی نبوده و در قرن حاضر با ظهور پدیده جهانی شدن و عصر ارتباطات و تکنولوژی اطلاعات، این امر مهم تشدید گردیده است. تا سالیان سال، کتاب اصلی ترین منبع اطلاعاتی در امر آموزش و یادگیری به طور عام و آموزش و تعلیم آموزه های دینی و اخلاقی به طور خاص بوده است؛ اما تحولات و پیشرفت های سریع فناوری اطلاعات و ارتباطات سبب گردیده بسیاری از جنبه های زندگی بشر دستخوش تغییرات بنیادین شده و مفاهیم جدیدی شکل بگیرد. یکی از حوزه هایی که از این مهم متأثر شده، آموزش و فراگیری دینی و اخلاقی است. [1]. به کارگیری تصویر در آموزش جهت یادگیری هرچه بهتر مطالب، بدین معنی است که درسها را از حالت انتزاعی و شنوایی مفرط خارج نموده و حواس بیشتری از افراد را مورد درگیری قرار داد؛ با این تعریف- فناوری- قدرت آموزش و یادگیری ندارد، بلکه سیستمی نظاممند برای انتقال دانش و یادگیری است. همچنین با تأثیر فناوری اطلاعات، وجود رایانه ها و ابزارهای رسانه امکان ارتباط از طریق شبکه های ارتباطی مجازی میسر شده است [2].

اشتراک دانش به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات می تواند ثروت جامعی را برای ملتها در قالب آموزش بهتر، سلامت، احساس اجتماعی زیرساختها و بهبود بیشتر کیفیت زندگی ایجاد کند. اثرات رو به رشد و فزاینده تکنولوژیها بر همه جنبه های زندگی- از جمله در سطح آموزش- باعث شده برای رشد و توسعه کشورها تمرکز بر پیشرفت در حیطه آموزش عالی از طریق پذیرش نظام و تکنولوژیهای جدید آموزشی ضرورت یابد.

به طور کلی، استفاده از روش نمایشی و به صورت محسوس و مشهود در آوردن مفاهیم و مسائل آموزشی، از جمله روشهایی است که در قرآن کریم نیز فراوان مورد استفاده قرار گرفته است تا جایی که قرآن کریم با استفاده از روش نمایشی توانسته است اصول اعتقادی را اثبات و برای عموم مردم قابل درک و فهم نماید. [3].

با توجه به جامعیت آموزش قرآن می توان گفت که سواد قرآنی، اعتقاد و علاقه به یادگیری قرآن کریم و برخورداری از دانش و مهارت پایه به منظور بهره گیری مستمر و مادام العمر از قرآن کریم و انس داشتن با آن است ولی آنچه از متن قرآن و سوره ها و آیات نورانی آن استنباط می شود، مجموعه ای از عقاید، اخلاق، قوانین و مقررات دین مبین اسلام است که برای اداره امور جامعه انسانی و پرورش انسان های مؤمن و متدین لازم می باشد. بر این اساس، می توان گفت که مفاهیم و آموزه های قرآنی مفاهیمی هستند که شکوفایی فطرت الهی و زمینه آشنایی و ارتباط و انس کودکان و نوجوانان را با خدا فراهم می آورند و دربردارنده آموزه های اعتقادی، احکام و مضامین اخلاقی است [4].

۲- تربیت دینی

مجموعه رفتار عمدی و هدفدار به منظور آموزش گزاره های معتبر هر دین به افراد دیگر، به گونه ای است که آن افراد در عمل و نظر به آن آموزه ها متعهد و پایبند باشند. بنابراین آموزش و انتقال صحیح و تعمیق باورهای دینی در کودکان- با عنوان آینده سازان جوامع بشری- یکی از موضوعات مهم در نظام جامعه است [5].

۳- انگیزش^۱

یکی از مهمترین بخش های معارف اسلامی، شناخت اصول اعتقادات اسلامیت و همچنین یکی از مهم ترین مفاهیم روانشناختی، انگیزش است که در آموزش و تعلیم و تربیت، کاربرد دارد؛ درواقع، انگیزش نیرویی است که به رفتار انرژی و برای رسیدن به هدف، جهت می دهد [6].

¹ Motivation

بر اساس تعریف جونز، انگیزش تحصیلی مجموعه ای از اقدامات رفتاری (انتخاب هدف، تلاش، پافشاری و مداومت) فکری و گفتاری است که به موجب آن فعالیت های فیزیکی و ذهنی معطوف به هدف برانگیخته می شود و ادامه می یابد [15].

کودکان به طور طبیعی با انگیزه برای یادگیری متولد می شوند. دست زدن کودک به اشیاء، غذا خوردن بدون کمک دیگران، راه رفتن و... از جمله ی اولین انگیزش ها برای یادگیری است که بعدها پاسخگوی فعالیت های وابسته به مدرسه مانند خواندن و نوشتن است. زمانی که کودکان انگیزه ای برای یادگیری ندارند، یعنی مانعی در راه انگیزش طبیعی آن ها وجود دارد، احساس می کنند که به خوبی نمی توانند وظایف مربوط به مدرسه را انجام دهند و در نتیجه تلاششان را متوقف می کنند، یا به اندازه ی کافی تلاش جدی از خود نشان نمی دهند. این قبیل کودکان، به راحتی سرخورده می شوند و از آن جا که تلاششان را متوقف می کنند و یادگیری آن ها با موفقیت همراه نمی شود، تجربه ی شور و هیجان ناشی از یادگیری مباحث جدید را کسب نمی کنند [7].

بر این اساس انگیزش، خصیصه مهمی است که همه فعالیت های دانش آموزان را تحت تأثیر قرار می دهد. دانش آموزان برانگیخته شده به فعالیتها علاقه مندند، سخت کوش هستند، اعتماد به نفس دارند، در انجام تکالیف استمرار نشان می دهند و عملکرد مطلوبتری دارند [16].

سازه انگیزش تحصیلی ۲، در مدرسه به رفتارهایی گفته می شود که به یادگیری و پیشرفت مربوط است و بیشتر به آن بعدی از انگیزه ربط می یابد که آن را انگیزش درونی (انجام یک فعالیت به دلیل ماهیت لذت بخش آن) می نامند؛ به سخنی دیگر، انگیزش تحصیلی به رفتارهایی گفته می شود که به یادگیری و پیشرفت می انجامد [8].

به طور کلی، انگیزش تحصیلی به دو نوع انگیزش درونی و انگیزش بیرونی تقسیم می شود.

۳-۱- انگیزش درونی: همان انگیزش دست زدن به یک فعالیت به سبب خود آن فعالیت است؛ به عبارت دیگر، انگیزش درونی حالت هیجانی درونی است که موجب رفتارهای مرتبط با یادگیری شده، جهت، سطح و شدت آن رفتارها را تعیین می کند.

۳-۲ انگیزش بیرونی: مشوق ها و پیامدهای محیطی هستند. افرادی که با محرک های محیطی بر انگیزه می شوند به جای پرداختن به فعالیتی برای تجربه خشنودی فطری در آن، با پیامدهای مطلوب حاصل از آن فعالیت بر انگیزه می شوند، پیامدهایی که از خود آن فعالیت جداست.

۴- مواد و روشها

روش پژوهش بر مبنای هدف کاربردی و از منظر گردآوری داده ها جزء تحقیقات کمی و از نوع نیمه آزمایشی، با طرح پیش آزمون، پس آزمون با گروه کنترل بود. در این پژوهش جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان پسر پایه چهارم ابتدایی مدرسه ابتدایی بودند که از میان آنها ۵۰ نفر با توجه به ملاک های ورود افراد به تحقیق با روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب و در دو گروه آزمایش و کنترل به شکل تصادفی جایگزین شدند.

۴-۱- ملاک های ورود به پژوهش: سطح سواد تقریباً یکسان (با توجه به فهرستی که تهیه شده بود)، سن و جنس دانش آموزان.

۴-۲- معیارهای خروج از پژوهش: انصراف از ادامه مشارکت و اختلال یادگیری.

برای همسانی افراد در گروه آزمایش و کنترل، از واگذاری تصادفی در دو گروه استفاده و یکی از گروهها تصادفی برای مداخله انتخاب شد. پیش از شروع جلسات آموزشی، ابزارهای تحقیق در اختیار شرکت کنندگان دو گروه قرار گرفت تا بدان پاسخ دهند. ابزارهای مورد استفاده در تحقیق عبارت بودند از:

۳-۴- آزمون محقق ساخته یادگیری مفاهیم دینی: این آزمون (شامل اعتقادات، و اخلاق) برای سنجش مفاهیم دینی دانش آموزان در مورد اعتقادات، و اخلاق دینی، توسط محقق، ساخته و تدوین گردید. روایی ابزار بالا با استفاده از روایی محتوایی و پایایی آن از راه بازآزمایی محاسبه شد که عدد ۰/۳۴۷ به دست آمد و نشانگر پایایی مناسب ابزار بود.

۴-۴- مقیاس استاندارد انگیزش تحصیلی هارتر:

این مقیاس شامل ۳۳ گویه و هدف آن بررسی انگیزش تحصیلی در بین دانش آموزان می باشد. این ابزار شکل اصلاح شده مقیاس هارتر، ۱۹۸۱ [17]. به عنوان یک ابزار سنجش انگیزش تحصیلی است. مقیاس اصلی هارتر، انگیزش تحصیلی را با سؤال های دوقطبی می سنجد که یک قطب آن انگیزش درونی و قطب دیگر انگیزش بیرونی است. این مقیاس براساس طیف پنج درجه ای لیکرت تنظیم شده است. هارتر (۱۹۸۱) ضرایب پایایی پاره مقیاسها را با استفاده از فرمول ۲۰ ریچاردسون بین ۰/۵۴ تا ۰/۴۸ و ضرایب بازآزمایی را در یک نمونه طی دوره ۹ ماهه از ۰/۸۴ تا ۰/۳۶ و در نمونه دیگری به مدت پنج ماه بین ۰/۸۵ تا ۰/۶۷ گزارش کرده است. در این پژوهش با استفاده از آلفای کرونباخ، ضریب پایایی ۰/۴۸۲ محاسبه شد.

۵-۴- آموزش الکترونیکی تولید محتوا:

متغیر مستقل در هشت جلسه هفتگی ۶۰ دقیقه ای اجرا و پس از اتمام جلسات آموزشی، پس آزمون برگزار شد و برای تحلیل داده ها، از آزمون تی گروه های مستقل جهت مقایسه نمرات دو گروه و تحلیل کواریانس استفاده شد.

خلاصه مداخله (برنامه آموزشی) در جدول ۱:

جلسه	فعالیت آموزشی	مفهوم	اهداف رفتاری
1	توضیحات مقدماتی معلم درباره اهمیت هستی	توضیحات مقدماتی معلم درباره اهمیت یادگیری مفاهیم یگانگی و وحدانیت خداوند متعال و جهان هستی	دانش آموزان با علاقه به محتوای درس توجه کنند و به دانش و شناخت لازم در مورد جهان هستی دست یابند.

۲	پرسش برای آماده سازی ذهن دانش آموزان در مورد چگونگی به وجود آمدن جهان هستی و اداره آن توسط یگانه خالق یکتا همراه با مضمون و محتوای الکترونیکی از مفاهیم قیامت و جهان پس از مرگ.	توحید، معاد و زندگی پس از مرگ	دانش آموزان شور و شوق لازم را برای درک مفاهیم به دست آورند و به دانش لازم در مورد مضامین اعتقادی دست یابند.
۳	توضیح دادن دین اسلام به عنوان کاملترین دین با توضیحات معلم و جذابیت تولید محتوا با معرفی پیامبر گرامی اسلام با صداگذاری زبان کودکان	آشنایی با مفاهیم کلی دین اسلام	دانش آموزان انگیزه لازم را برای درک مفاهیم اسلام، دین اسلام و اهمیت استفاده از دستورات آن را در زندگی شخصی و اجتماعی بدست آورند.
۴	توضیحات تکمیلی معلم در باره مفاهیم و ارکان نماز و آثار روانشناختی نماز	اقامه نماز و اشتیاق قلبی به نماز	دانش آموزان به اهمیت نماز پی ببرند، مفهوم ارکان و اقامه نماز را درک کنند.
۵	توضیحات همراه با کلیپ انگیزشی از اقامه نماز جماعت در مساجد و کاربردهای مسائل اجتماعی در مساجد	اهمیت نماز جماعت	دانش آموزان به اهمیت نماز بصورت دسته جمعی پی ببرند، جذابیت حضور در مساجد برای آنها درونی سازی شود.
۶	توضیحات تکمیلی معلم همراه با جذابیت تصاویر انیمیشن در خصوص ارج گذاشتن به مقام و جایگاه پدر و مادر همراه با احادیث ائمه.	احترام به پدر و مادر	دانش آموزان به اهمیت نیکی و احسان نسبت به پدر و مادر خود پی ببرند و با عشق و علاقه این کار را انجام دهند.
۷	تلاوت آیات منتخب سوره لقمان و تفسیر نکات اخلاقی آن مرتبط با تولید محتوا	اخلاق نیکو	دانش آموزان به اهمیت اخلاق و رفتار نیک پی ببرند و پیامبر اسلام را با اخلاق نیکو و مهربان بشناسند.
۸	توضیحات و تفسیر آیات قرآن، سوره نحل همراه با داستان سرایی یک کودک به زبان کودکان در تولید محتوا.	عدل، احسان و پرهیز از رفتار ناشایست	دانش آموزان به اهمیت عدل و احسان پی ببرند و در برخورد با هم نوعان خود از مهربانی و شفقت استفاده کنند.

میانگین، انحراف معیار و مقایسه میانگین نمرات دو گروه دانش آموزان از طریق آزمون t دو گروه مستقل در جدول ۲ نشان داده شده است:

جدول ۲. نتایج آزمون تی مستقل برای مقایسه میانگین نمرات آزمون ورودی

شاخص گروه	تعداد	میانگین	معیار	انحراف	
				t	df
آزمایش	۲۸	۱۸/۱۶	۰۷/۳	۰۰۸/۱	۵۲
کنترل	۲۶	۹۵/۱۶	۵۱/۲		

طبق اطلاعات جدول؛ مقدار t تعیین شده در سطح خطای ۵ درصد معنا دار نیست ($P=0/318 < 0/50$)؛ بنابراین با اطمینان ۵۹ درصد می توان گفت که دانش آموزان دو گروه از نظر یادگیری های پیشین درباره مفاهیم دینی، تقریباً یکسان بودند و اندک تفاوت موجود بین آنها به خطای اندازه گیری و یا شانس مربوط می شود؛ به عبارت دیگر، آزمودنیها به صورت تصادفی در دو گروه جایگزین شده اند و تقریباً همگن هستند.

۱-۵- آماره های توصیفی متغیرهای وابسته:

جدول ۳. شاخص های توصیفی نمرات پیش و پس آزمون دانش آموزان به تفکیک گروه در انگیزش تحصیلی

متغیر	گروه	تعداد	پیش آزمون		پس آزمون	
			میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
انگیزه تحصیلی	آزمایش	۲۸	۵۳/۱۱۷	۱۷/۱۰	۳۹/۱۳۰	۰۸/۹
	کنترل	۲۶	۱۱/۱۱۸	۲۰/۱۵	۳۱/۱۱۸	۳۹/۱۵
انگیزه درونی	آزمایش	۲۸	۶۱/۶۸	۴۶/۹	۸۶/۷۴	۲۹/۶
	کنترل	۲۶	۵۴/۶۸	۷۴/۷	۷۷/۶۸	۶۸/۷
انگیزه بیرونی	آزمایش	۲۸	۹۳/۴۸	۰۸/۴	۵۴/۵۵	۹۰/۴
	کنترل	۲۶	۵۸/۴۹	۱۱/۱۲	۵۴/۴۹	۴۱/۱۲

براساس داده های جدول ۳؛ مشاهده می شود که میانگین و انحراف معیار دانش آموزان گروه کنترل در پیش و پس آزمون برای هر سه متغیر مقادیری تعیین شده که تفاوت قابل توجهی بین آنها وجود ندارد؛ در حالی که مقادیر میانگین و انحراف معیار دانش آموزان گروه آزمایش در پیش و پس آزمون مقادیری برآورد شده است که تفاوت چشمگیری بین آنها وجود دارد و ناشی از اثر متغیر مستقل می باشد.

برای تعیین تأثیر آموزش تولید محتوای الکترونیکی بر انگیزه تحصیلی دانش آموزان، از آزمون تحلیل کوواریانس استفاده شد که داده های جدول ۴، نتایج این آزمون را نشان می دهد:

جدول ۴. نتایج تحلیل کوواریانس دو گروه آزمودنیها در مورد انگیزش تحصیلی

متغیر	منبع واریانس	مجموع مجذورات	میانگین مجذورات	آماره F	سطح معنی داری
انگیزش تحصیلی	پیش آزمون	۷۴۵/۲۰۹۸	۷۴۵/۲۰۹۸	۶۸۷/۲۵	۰۰۱/۰
	اثر مداخله (گروه)	۲۳۹/۳۹۸۳	۲۳۹/۳۹۸۳	۷۵۱/۴۸	۰۰۱/۰
	خطا	۹۷۸/۴۱۶۶	۷۰۵/۸۱		
انگیزش درونی	پیش آزمون	۷۷۸/۵۸۸	۷۷۸/۵۸۸	۳۷۳/۱۵	۰۰۱/۰
	اثر مداخله (گروه)	۲۹۰/۴۹۵	۲۹۰/۴۹۵	۹۳۲/۱۲	۰۰۱/۰
	خطا	۲۶۶/۱۹۵۳	۲۹۹/۳۸		
انگیزش بیرونی	پیش آزمون	۴۸۳/۳۲۰۸	۴۸۳/۳۲۰۸	۹۵۱/۱۲۶	۰۰۱/۰
	اثر مداخله (گروه)	۰۴۴/۵۸۱	۰۴۴/۵۸۱	۹۹۰/۲۲	۰۰۱/۰
	خطا	۹۴۳/۱۲۸۸	۲۷۳/۲۵		

نتایج تحلیل کوواریانس در جدول ۴، گویای آن است که مقدار F برآورد شده برای متغیر مستقل اصلی و هر دو مولفه آن در سطح خطای ۵٪، معنا دار می باشد ($P = 0/001 > 0/50$)؛ بنابراین با حذف اثر پیش آزمون، فرض صفر مبنی بر تساوی میانگین نمرات پس آزمون دانش آموزان دو گروه، در مورد متغیر «انگیزه تحصیلی» و ابعاد دوگانه آن، ردّ و فرض خلاف (تحقیق) تأیید می شود؛ پس به احتمال ۵۹٪، آموزش مفاهیم دینی با استفاده از محتوای الکترونیکی بر انگیزه تحصیلی دانش آموزان پسر پایه چهارم ابتدایی تأثیر مثبت دارد.

۶- بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر؛ اثربخشی تولید محتوای الکترونیکی بر انگیزش تحصیلی و یادگیری مفاهیم دینی در دانش آموزان پسر چهارم ابتدایی بود. یافته‌ها بیانگر این است که تولید محتوای الکترونیکی نسبت به آموزش معمولی بر انگیزه تحصیلی در یادگیری مفاهیم دینی دانش آموزان پسر چهارم ابتدایی تأثیر دارد. نتایج مطالعه ی پیروتی اقدام و همکاران [1]، سخن دان اصل و همکاران [3] اثرگذاری آموزش مجازی در تربیت دینی و اخلاقی کودکان را تایید می کند و بصورت مسقیم در راستای یافته های این مطالعه می باشد. نتایج پژوهش های ریواده [10]، شاهی [13]، پاکنیا و همکاران [9]، به صورت غیر مستقیم با یافته های این پژوهش هم سو می باشد. همچنین یافته های پژوهش رضانی [11]؛ بیانگر تأثیر استفاده از روش آموزش چندرسانه ای بر انگیزش تحصیلی و خودتنظیمی دانش آموزان را تایید می کند. همچنین نتایج تحقیقات جونز و همکاران [18]. نشان دهنده این موضوع است که دانش آموزانی که ارزش دروس و ارتباط آن ها با زندگی و آینده خود را متوجه می شوند مداومت، استقامت و پافشاری بیشتری در انجام تکالیف و یادگیری از خود نشان می دهند.

در تبیین این یافته ها می توان گفت، با توجه به اینکه یکی از مشکلات شایع نظام آموزشی کشور ما، همانند بسیاری از نظام های آموزشی کشورهای جهان، کاهش انگیزه به تحصیل است که در نتیجه آن زبان های اقتصادی، اجتماعی، علمی و فرهنگی گزافی متوجه جوامع می شود؛ تغییر در شیوه های آموزش سنتی خشک و انعطاف ناپذیر و بی روح، امری اجتناب ناپذیر است [1]. به کارگیری امکانات فناوری های نوین آموزشی همچون چندرسانه ای ها در مدارس، به ویژه کلاس های درس دوره ابتدایی، آموزش را از حالت معلم محوری خارج ساخته و آن را به یک فرایند تعاملی دانش آموز-محور تبدیل می کند.

استفاده از نرم افزارهای آموزشی مبتنی بر چندرسانه ای، شیوه ای اثربخش برای خلق محیط شوق انگیز برای یادگیری در مدرسه است، در برنامه جدید آموزش مفاهیم دینی در آموزش و پرورش، جامعیت آموزش مفاهیم دینی، به عنوان یک اصل اساسی مورد توجه و اهتمام جدی قرار گرفته است [12].

براساس تئوری های جدید آموزش و پرورش، استفاده از وسایل توضیح و تشریح در تدریس، اهمیت بسیار و تأثیر قطعی دارد. چندرسانه ای ها ی آموزشی که در ردیف وسایل توضیح و تشریح مطرح هستند، به تثبیت و افزایش دانسته های کودکان و نوجوانان یاری می رساند؛ افزون بر این، چون درک مطالب پیچیده و انتزاعی برای دانش آموزان بسیار سخت و مشکل است، آموزش همراه با محتوای الکترونیکی موضوع مطالب را برای دانش آموزان، جالب و دوست داشتنی می کند و با تحریک امیال طبیعی آنان و عواطفشان، رغبت به یادگیری پدید می آورد [14].

در پایان و براساس یافته های پژوهش پیشنهاد می شود؛ با توجه به اینکه دانش آموزان در دوره ابتدایی به ویژه در سالهای اول، با امور حس شندی و ملموس سر و کار دارند، کلیه دست اندرکاران نظام تربیتی، والدین و معلمان و مربیان حوزه دین می بایست به این نکته توجه نمایند که طرح جنبه های استدلالی معارف اعتقادی به کودکان دبستانی کار درستی نیست و در امر تدریس و آموزش الهیات جهت ایجاد انگیزش تحصیلی در یادگیری باورها و مفاهیم دینی از ابزارهای آموزش مجازی؛ همچون عکس، اسلاید و به ویژه فیلمهای آموزشی، بدون شیوه آموزشی معلم محور همراه با مشارکت و خلاقیت دانش آموزان، استفاده نمایند.

منابع:

- [1] قادر پیروتی اقدام و همکاران، ۱۳۹۳. نقش آموزش مجازی (یادگیری الکترونیکی) در تربیت دینی و اخلاقی کودکان، همایش ملی فلسفه تربیت دینی و تربیت اخلاقی، دوره ۵.
- [2] - شهناز ذوفن، ۱۳۸۴. کاربرد فناوریهای جدید در آموزش. تهران، انتشارات سمت.
- [3] اشرف سخندان اصل ۱۳۹۹. اثربخشی نرم افزارهای تلاوت قرآن بر انگیزش تحصیلی و یادگیری دانش آموزان دختر پایه چهارم ابتدایی"، دوفصلنامه علمی - پژوهشی روانشناسی، شماره ۲۶.
- [4] زهرا السادات پورسید آقایی، ۱۳۸۹. "بررسی اثربخشی آموزش مفاهیم دینی بر کاهش اضطراب دختران دانش آموزان سال اول دبیرستان منطقه ۹ شهر تهران"، دو فصلنامه علمی - پژوهشی تربیت اسلامی، دوره ۵، ش ۱۰، ص ۷۹-۱۰۰.
- [5] محمد داوودی، ۱۳۸۴. نقش معلم در تربیت دینی، قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- [6] منیره صالحی و همکاران، ۱۳۹۴. "اعتباریابی مقدماتی انگیزش پژوهشی در بین دانشجویان تحصیلات تکمیلی"، فصلنامه مطالعات روانشناختی، دوره ۱۱، ش ۱، ص ۱۵-۷۳.
- [7] میلاد جهاندیده، ۱۳۹۵. "خودکارآمدی و نقش آن در انگیزش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان"، دانشگاه فرهنگیان تربیت معلم، پژوهش در علوم و تکنولوژی، برلین - آلمان، تیرماه.
- [8] علیرضایوسفی و همکاران، ۱۳۸۸. "ارتباط انگیزش با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان"، آموزش در علوم پزشکی، دوره ۹، ش ۱، ص ۷۹-۵۸.
- [9] لیلیا پاک نیا، ۱۳۹۲. ناد، محمدعلی؛ یحیی صفری و حسین مهدی زاده، "طراحی نرم افزار آموزشی علوم پنجم ابتدایی مبتنی بر فراشناخت و بررسی تأثیر آن بر انگیزش و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، پژوهش در برنامه ریزی درسی، دوره ۱۰، ش ۱۲، ص ۴۲-۵۳.

- [10] طیبیه ریواده، ۱۳۹۶. مقایسه تأثیر آموزش قرآن به کمک نرم افزارهای آموزشی (چندرسانه ای) و روش تدریس سنتی بر یادگیری، انگیزه تحصیلی و خلاقیت دانش آموزان دختر پایه هفتم سبزوار، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد واحد سبزوار.
- [11] سونا رضانی، ۱۳۹۰. تأثیر آموزش چندرسانه ای و سخنرانی بر انگیزش پیشرفت تحصیلی و خود تنظیمی دانش آموزان آموزش از راه دور، نشریه علمی-پژوهشی فناوری آموزشی، دوره ۶، ش ۱، ص ۵۶-۹۶.
- [12] بهمن زندی، ۱۳۸۷. مهارتهای تحصیلی در نظام آموزش از راه دور، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور ،
- [13] رقیه شاهی، ۱۳۹۴. بررسی تأثیر آموزش چندرسانه ای بر انگیزش و درگیری تحصیلی دانش آموزان ششم کلاسهای چند پایه عشایر در درس علوم تجربی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی ارومیه،
- [14] داریوش نوروزی و همکاران، ۱۳۹۳. تأثیر به کارگیری نرم افزار آموزشی بر یادگیری فعال دانش آموزان در درس ریاضی (با رویکرد ساختن گرایی) ، فصلنامه فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، دوره ۴، ش ۳، ص ۲۳-۱۴.
- [15] Jones, B. D., , 2009. "Motivating Students to Engage in Learning: The MUSIC Model of Academic Motivation". International Journal of Teaching and Learning in Higher Education, 21(2), 272-285.
- [16] Schunk, D., Meece, H., 2012. "Motivation in education": Theory, research and applications New York ,NY: Pearson Higher Ed.
- [17] .Harter, S., 1981. "A new self-report scale of intrinsic versus extrinsic orientation in the classroom: Motivational and informational components". Developmental psychology, 17(3), 300-314.
- [18] B. D. Jones, B.D., Sahbaz, S., , & Chittum, J. R. 2017. " Using psychological constructs from the MUSIC Model of Motivation to predict students' science identification and career goals": results from the US and Iceland. International.